

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Д5.4 Додипломски /Имплементирани мастер наставни планови и програми

Наслов курса Увод у управљање климатским променама

Наслов презентације

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Др Ирма Дервишевић

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

**Партнерство за промоцију и популаризацију електричне мобилности кроз трансформацију и
модернизацију студијских програма/PELMOV**

Позив: ERASMUS-EDU-2022-CBHE-STRAND-2

Број пројекта: 101082860

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by the
European Union

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

<https://pr.ac.rs/>

Филипа Вишњића 66, 38220 Косовска Митровица

+381 28 422 340

@ rektorat@pr.ac.rs

YouTube

Facebook

Instagram

WebMail

English

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
КОСОВСКА МИТРОВИЦА

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
КОСОВСКА МИТРОВИЦА

Факултети ▾

Студије и студенти ▾

Наука и пројекти ▾

Међународна сарадња ▾

Алумни ▾

Партнерство за промоцију и популаризацију електричне мобилности кроз трансформацију и модернизацију WB HEIs студијског програма /PELMOV

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова Стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by the
European Union

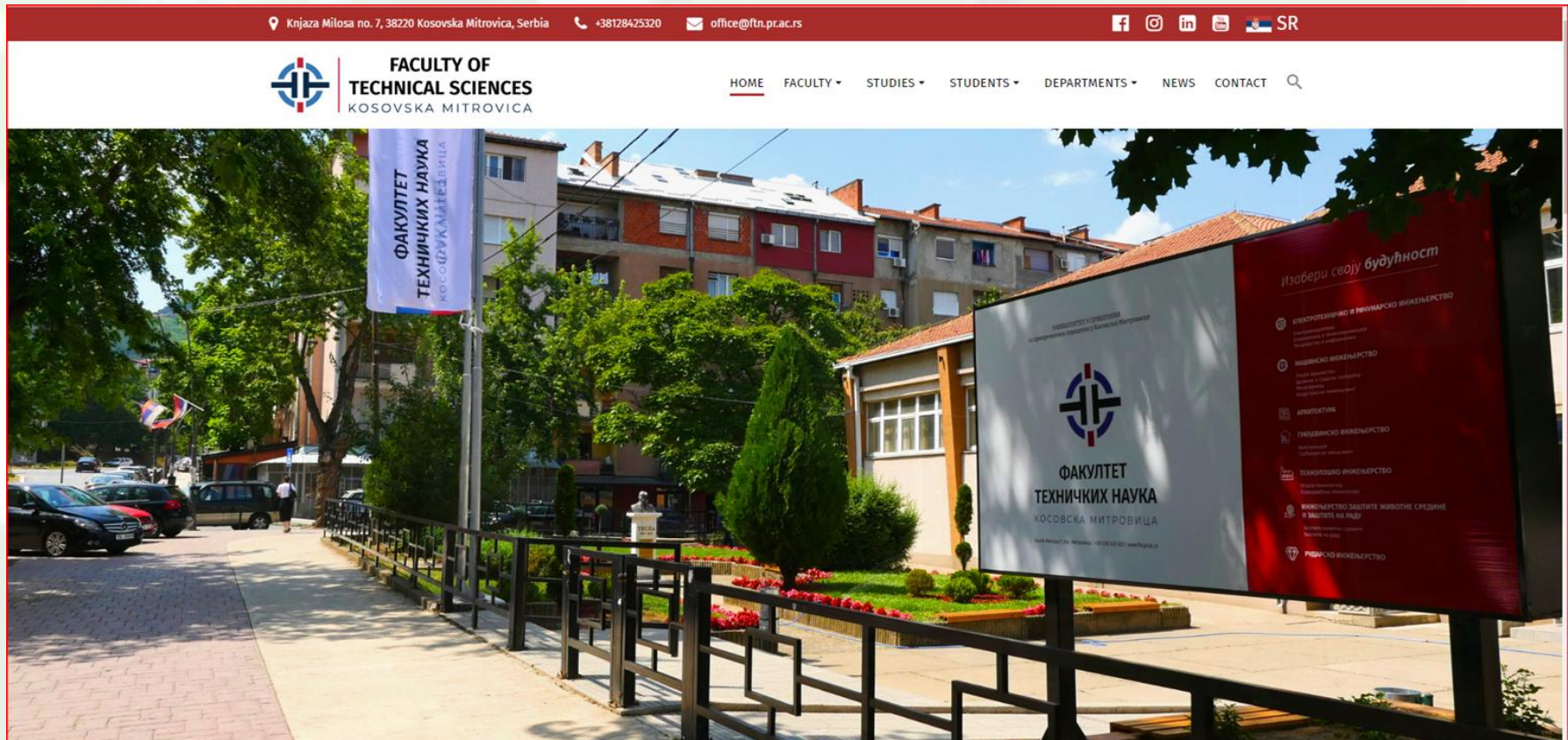

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

<https://ftn.pr.ac.rs/>

Партнерство за промоцију и популаризацију електричне мобилности кроз трансформацију и модернизацију WB HEIs студијског програма /PELMOV

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by the
European Union

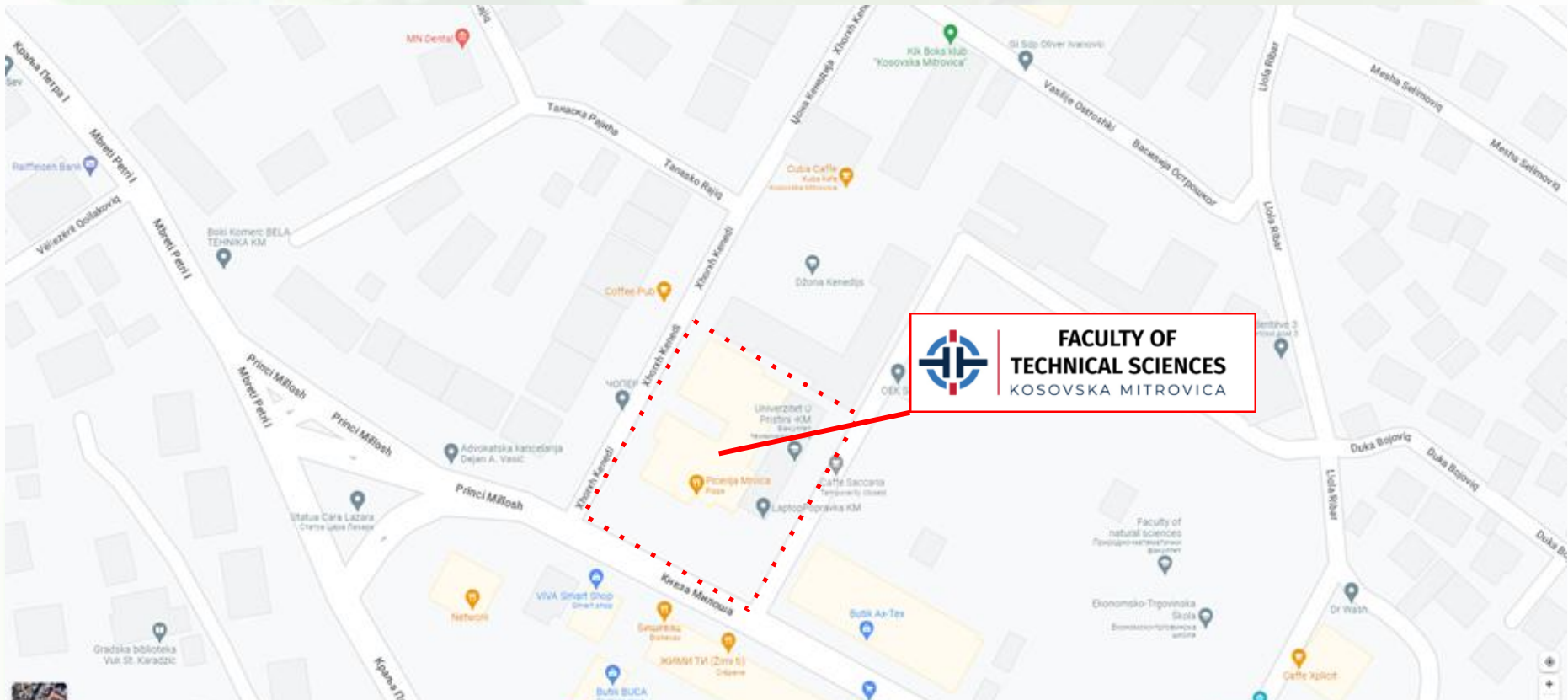

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

<https://www.google.rs/maps/@42.8979479,20.8656299,19z>

Партнерство за промоцију и популаризацију електричне мобилности кроз трансформацију и модернизацију WB HEIs студијског програма /PELMOB

Увод у управљање климатским променама

Funded by the
European Union

PELMOV

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене
баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

**FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES**
KOSOVSKA MITROVICA

Партнерство за промоцију и популаризацију електричне мобилности кроз трансформацију и модернизацију WB HEIs студијског програма /PELMOV

PELMOB

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Стратегије ублажавања

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Стратегије ублажавања имају кључну улогу у решавању климатских промена и глобалног загревања. Заједнички напори између влада, предузећа и појединаца су од суштинског значаја за ефективну имплементацију ових стратегија и рад ка одрживој будућности. Усвајањем и улагањем у ове приступе можемо значајно смањити емисије гасова стаклене баште и заштитити нашу планету за будуће генерације.

Партнерство за промоцију и популаризацију електричне мобилности кроз трансформацију и модернизацију WB HEIs студијског програма /PELMOB

PELMOB

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова Стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Стратегије ублажавања

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Прелазак на обновљиву енергију

- Соларна енергија: Искориштавање сунчеве енергије помоћу соларних панела за производњу струје или топлоте.
- Енергија ветра: Коришћење ветротурбина за трансформисање енергије ветра у електричну енергију.
- Хидроенергија: Производња електричне енергије из текуће воде, која је обновљив ресурс када се њиме управља на одржив начин.
- Геотермална и биомаса: Коришћење Земљине топлоте и органских материјала као алтернативних извора енергије.

PELMOB

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Стратегије ублажавања

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Побољшања енергетске ефикасности

- Пројектовање зграда: Имплементација енергетски ефикасних пројеката и материјала за нову изградњу и реконструкцију постојећих зграда.
- Апарати и осветљење: Промовисање коришћења енергетски ефикасних уређаја и ЛЕД осветљења за смањење потрошње.
- Индустијски процеси: Оптимизација производних процеса како би се смањила потрошња енергије и отпад.

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Стратегије ублажавања

Иновације у транспорту

- Електрификација возила: Промовисање електричних и хибридних возила како би се смањило ослањање на фосилна горива.
- Јавни превоз: Проширивање и побољшање система јавног превоза како би се смањила индивидуална употреба аутомобила.
- Активан транспорт: Подстицање ходања, вожње бицикла и других метода транспорта са ниским садржајем угљеника.

Imagine if we all start travelling
by Public Transport.

70 people in 70
automobiles

140 people
in 2 buses

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова

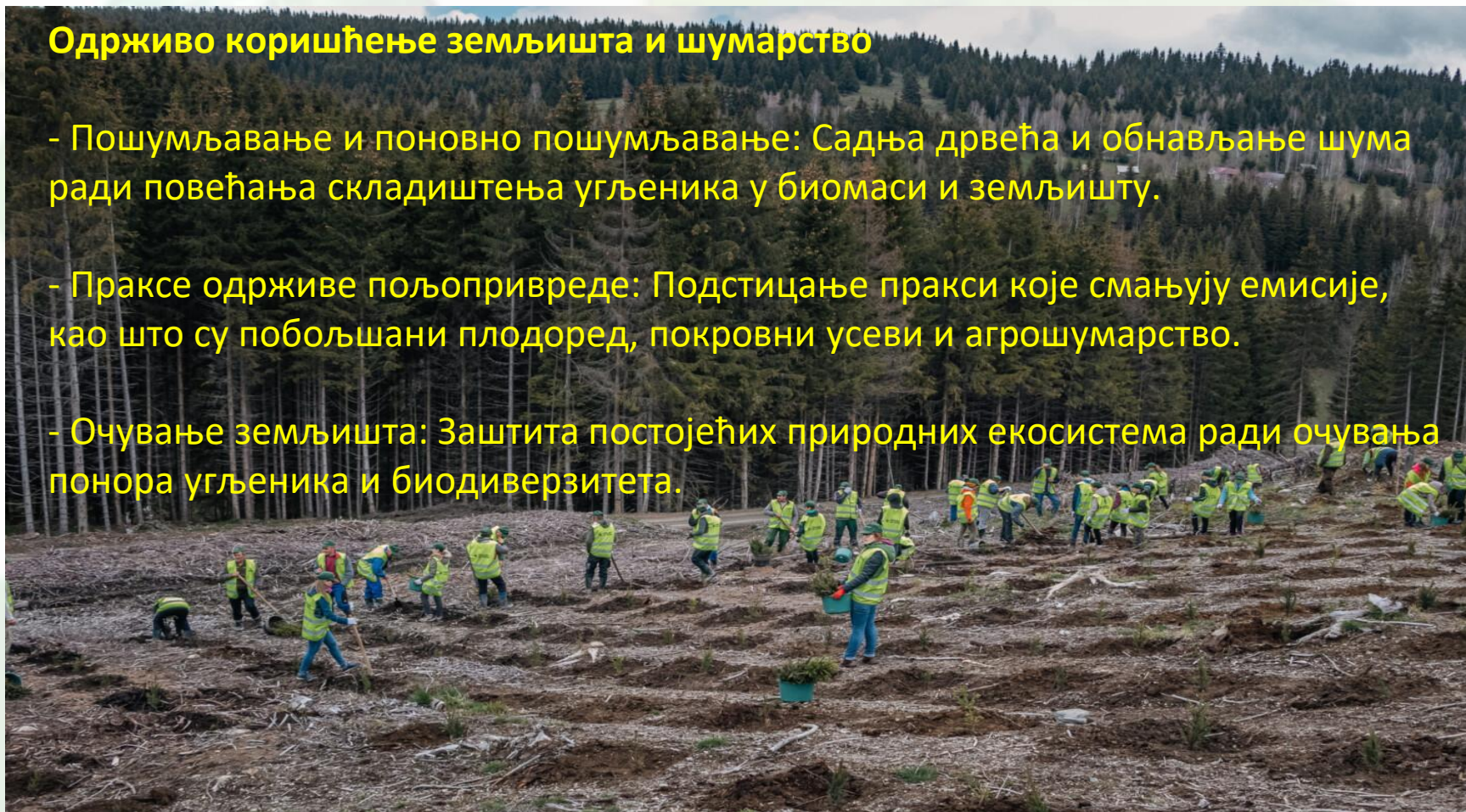
стаклене баште и прилагођавање на утицаје

климатских промена

Стратегије ублажавања

Одрживо коришћење земљишта и шумарство

- Пошумљавање и поновно пошумљавање: Садња дрвећа и обнављање шума ради повећања складиштења угљеника у биомаси и земљишту.
- Праксе одрживе пољопривреде: Подстицање пракси које смањују емисије, као што су побољшани плодород, покровни усеви и агрошумарство.
- Очување земљишта: Заштита постојећих природних екосистема ради очувања понора угљеника и биодиверзитета.

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Стратегије ублажавања

Управљање и смањење отпада

- Рециклажа и компостирање: Промовисање програма рециклаже и компостирања органског отпада, како би се смањиле емисије на депонијама.
- Технологије трансформисања отпада у енергију: Превођење отпадних материјала у употребљиву енергију, смањујући количину отпада који је потрбно одложити.
- Принципи циркуларне економије: Подстицање управљања животним циклусом производа како би се смањио отпад и подстакла поновна употреба и рециклирање материјала.

Увод у управљање климатским променама

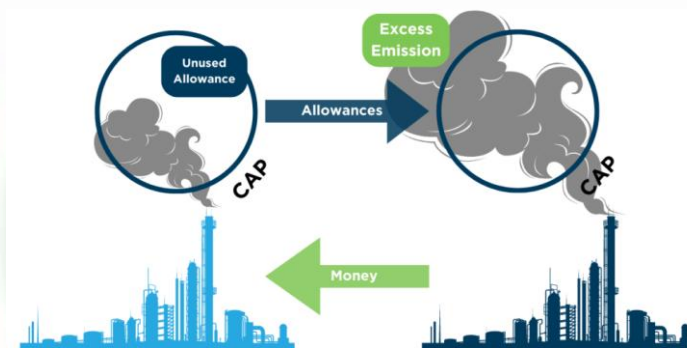
Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Стратегије ублажавања

Цене емисије угљеника и мере политике

- Порези на угљеник: Примена пореза на емисије угљеника ради стварања финансијских подстицаја за смањење GHGs.
- Системи за ограничење и трговину: омогућавају компанијама да купују и продају дозволе за емисије, подстичући смањења тамо где су најисплативија.
- Регулаторни стандарди: Успостављање строгих стандарда за емисије за индустрију, возила и производњу енергије.

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Стратегије ублажавања

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Образовање и промена понашања

- Кампање подизања свести: Информисање заједница о климатским променама и како појединци могу да смање свој угљенични отисак.
- Избор одрживог начина живота: Охрабрујући избори као што су исхрана заснована на биљкама, смањена потрошња и уштеда енергије код куће.

Community Engagement Strategies to Combat Climate Change

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Стратегије прилагођавања

Стратегије прилагођавања су од суштинског значаја за смањење рањивости на утицаје климатских промена и обезбеђивање да заједнице могу напредовати у окружењу које се мења. Применом ових стратегија на различитим нивоима — од локалног до глобалног — можемо побољшати отпорност, заштитити средства за живот и заштитити екосистеме. Сарадња између влада, предузећа и појединаца је кључна за ефикасно прилагођавање климатским променама.

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Стратегије прилагођавања

Управљање водним ресурсима

- Интегрисано управљање водним ресурсима - Integrated Water Resources Management (IWRM): Холистички приступ управљању водним ресурсима како би се осигурао одржив приступ за све секторе, узимајући у обзир варијабилност падавина и доступности воде.
- Сакупљање кишнице: Сакупљање и складиштење кишнице за пољопривредну, кућну и индустријску употребу, смањујући ослањање на традиционалне изворе воде.
- Десалинизација: Коришћење технологије за претварање морске воде у слатку воду, посебно релевантно за приобалне заједнице које се суочавају са недостатком воде.

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Стратегије прилагођавања

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Пољопривредна адаптација

- Усеви отпорни на климу: Развијање и садња сорти усева које могу издржати екстремне временске услове, суше и штеточине.
- Разноврсни пољопривредни системи: Подстицање поликултуре и агрошумарства ради побољшања биодиверзитета и стабилизације приноса у односу на климатску варијабилност.
- Праксе одрживе пољопривреде: Примена техника очувања земљишта, ефикасног наводњавања и плодореда како би се побољшала отпорност на климатске утицаје.

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Стратегије прилагођавања

Coastal Управљање

- Изградња природних баријера: Обнављање мочвара, мангрова и коралних гребена ради заштите од олујних удара и ерозије.
- Отпорност инфраструктуре: Пројектовање зграда и инфраструктуре да издрже поплаве, пораст нивоа мора и екстремне временске прилике.
- Управљано повлачење: Премештање заједница и инфраструктуре даље од високоризичних обалних подручја како би се смањила рањивост на климатске утицаје.

Стратегије прилагођавања

Мере јавног здравља

- **Планови приправности:** Израда планова за решавање здравствених ризика повезаних са климом, као што су топлотни таласи, епидемије болести и питања безбедности хране.
- **Побољшања здравствене инфраструктуре:** Јачање система здравствене заштите и инфраструктуре како би се ефикасно одговорило на здравствене изазове везане за климу.
- **Образовање и свест заједнице:** Информисање заједница о потенцијалним утицајима на здравље услед климатских промена и како их ублажити.

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Стратегије прилагођавања

Адаптација заснована на екосистему

- Заштита биодиверзитета: Очување екосистема и природних станишта како би се одржала њихова функција заштите од утицаја климатских промена.
- Пројекти обнове: Спровођење иницијатива за обнову деградираних екосистема, као што су шуме, мочваре и травњаци, како би се повећала отпорност.
- Одрживо управљање земљиштем: Промовисање пракси које одржавају услуге екосистема уз повећање пољопривредне продуктивности.

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова
стаклене баште и прилагођавање на утицаје
климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Стратегије прилагођавања

Урбанистичко планирање и инфраструктура

Урбанистички дизајн отпоран на климу: Стварање градова са зеленим површинама, пропусним површинама и ефикасним дренажним системима за управљање екстремним временским приликама.

Одрживи транспорт: Развој система јавног превоза и инфраструктуре за смањење емисија и ослањање на фосилна горива.

Побољшања енергетске ефикасности: Реконструкција зграда ради побољшања енергетске ефикасности и смањења рањивости на снабдевање енергијом.

Партнерство за промоцију и популаризацију електричне мобилности кроз трансформацију и модернизацију WB HEIs студијског програма /PELMOV

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Стратегије прилагођавања

Политика и управљање

- Климатски акциони планови: Формулисање свеобухватних политика које укључују стратегије прилагођавања на локалном, регионалном и националном нивоу..
- Ангажовање заједнице: Укључивање локалних заједница у процесе доношења одлука осигурава да мере прилагођавања задовоље њихове потребе и околности.
- Међусекторска координација: Сарадња у различитим секторима (нпр. пољопривреда, вода, здравство) ради развоја интегрисаних приступа прилагођавању.

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Улога појединаца и заједница

Образовање и свест

- Ширење знања: Појединци могу сами да се образују и деле информације о климатским променама, њиховим утицајима и решењима кроз дискусије, радионице и друштвене медије.
- Ангажовање младих: Менторство и укључивање млађих генерација у еколошке иницијативе може неговати културу одрживости и одговорности.

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Улога појединаца и заједница

Избор одрживог начина живота

- Смањење потрошње енергије: Појединци могу усвојити енергетски ефикасне уређаје, користити ЛЕД осветљење и практиковати навике као што је гашење светла и искључивање уређаја из струје када се не користе.
- Одрживи превоз: Одабир јавног превоза, ходање, бициклизам или заједничко коришћење аутомобила смањује емисију гасова стаклене баште. Појединци такође могу размотрити електрична или хибридна возила како би минимизирали свој угљенични отисак.
- Смањење отпада: Практиковање принципа смањења, поновне употребе и рециклирања може значајно смањити производњу отпада. Компостирање органског отпада такође смањује доприносе на депонијама.

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Улога појединаца и заједница

Укљученост у заједницу и активизам

- Grassroots (Трава-корени) покрети: Придруживање или организовање локалних климатских акционих група, као што су климатски штрајкови, чишћење у башти или заједници, подиже свест и промовише колективне акције.
- Учешће у локалној управи: Ангажовање са локалном владом и креаторима политике ради залагања за еколошки прихватљиве политике и праксе оснажује заједнице да утичу на доношење одлука.

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Улога појединаца и заједница

Подршка одрживим праксама

- Локални и одрживи производи: Подршка локалним фармерима и предузећима која дају приоритет одрживим праксама помаже у смањењу емисија из транспорта и промовише локалну економију.
- Вртларство и урбана пољопривреда: Узгајање хране на локалном нивоу смањује ослањање на индустријску пољопривреду и смањује емисије из саобраћаја. Друштвене баште могу побољшати сигурност хране и ојачати везе у заједници.

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Улога појединаца и заједница

Промовисање и политички ангажман

- Контактирање представника: Појединци могу да информишу и врше притисак на политичке представнике да дају приоритет климатским питањима тако што ће написати писма, потписати петиције или учествовати у кампањама.
- Гласање: Подршка кандидатима и политикама које дају приоритет климатским акцијама и одрживости током избора је од суштинског значаја. Сваки глас доприноси обликовању еколошких политика.

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Улога појединаца и заједница

Усвајање обновљиве енергије

- Соларни панели: Улагање у соларне панеле за домове смањује ослањање на фосилна горива и обезбеђује чисту, обновљиву енергију.
- Соларни пројекти у заједници: Учешће у соларним иницијативама заједнице омогућава појединцима без одговарајућих кровова да приступе опцијама обновљиве енергије и инвестирају у решења за одрживу енергију.

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Улога појединаца и заједница

Промене у понашању и промене начина размишљања

- Свесна потрошња: Појединци могу да изаберу да купују мање, да се одлуче за еколошки прихватљиве производе и да узму у обзир утицај својих куповина на животну средину.
- Прилагођавања животног стила: Једноставне промене попут једења мање меса, очувања воде и смањења путовања авионом могу заједно довести до значајног смањења појединачних угљеничних отисака.

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Закључак

Климатске промене представљају један од најхитнијих изазова нашег времена, који прете екосистемима, економијама и заједницама широм света. Огроман консензус међу научницима наглашава хитност да се реагује, јер растуће температуре, екстремни временски догађаји и променљиви климатски обрасци настављају да ескалирају.

Међутим, неопходно је препознати да борба против климатских промена није само одговорност влада и међународних организација. Појединци и заједнице имају кључну улогу у покретању промена на локалном нивоу. Кроз образовање, избор одрживог начина живота, укључивање заједнице, заговарање и подршку обновљивој енергији, свако може допринети стварању одрживије будућности.

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Закључак

Међународни споразуми као што је Париски споразум пружају оквир за глобалну сарадњу, али успех ових иницијатива у великој мери зависи од посвећености и деловања појединаца и локалних субјеката. Радећи заједно – кроз мале свакодневне акције и веће колективне покрете – можемо да подстакнемо отпорну планету и обезбедимо здравију животну средину за генерације које долазе.

На крају крајева, климатске промене су заједнички изазов који захтева јединствен одговор. Било кроз заговарање политике, ангажовање заједнице или промене личног начина живота, сваки труд се рачуна. Прихватајући наше улоге чувара Земље и подржавајући једни друге, можемо утрти пут иновативним решењима и створити наслеђе еколошке одговорности.

PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Извори података

1. Међувладин панел за климатске промене - Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) Центар за дистрибуцију података - Data Distribution Centre (DDC)

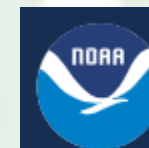
- Пружа климатске, социо-економске и еколошке податке из прошлих и будућих сценарија.
- Укључује пројекције температуре, падавина и пораста нивоа мора.е.
- **Website:** IPCC DDC, <https://ipcc-data.org/about.html>

2. Национални центри за информације о животној средини - National Centers for Environmental Information (NOAA NCEI)

- Нуди историјске податке о времену и клими, укључујући температуру, падавине и екстремне временске прилике.
- Садржи једну од највећих архива климатских података на глобалном нивоу.

Website: NOAA NCEI, <https://www.ncei.noaa.gov/>

National Centers for
Environmental Information
NATIONAL OCEANIC AND ATMOSPHERIC ADMINISTRATION

PELMOB

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Извори података

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

3. НАСА системи података о Земљи - NASA Earth Science Data Systems

- Пружа сателитске и земаљске податке о климатским индикаторима као што су температура, топљење леда и пораст нивоа мора.
- Укључује алатке као што су **GISTEMP** (глобална анализа температуре) и **Worldview** (интерактивне сателитске слике).
- **Website:** NASA Earth Data, <https://www.earthdata.nasa.gov/>

4. Портал знања Светске банке о климатским променама - World Bank Climate Change Knowledge Portal (ССКР)

- Нуди глобалне податке о историјској и будућој клими, рањивости и утицајима.
- Укључује визуализације и алате за анализу климатских ризика.

Website: World Bank ССКР,
<https://climateknowledgeportal.worldbank.org/>

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Извори података

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

5. Национални центар за податке о снегу и леду - National Snow & Ice Data Center (NSIDC)

- Фокусира се на **податке о криосфери**, укључујући морски лед, глечере и ледене покриваче.
- Пружа скупове података и мапе за поларне и планинске регионе.
- **Website:** NSIDC, <https://nsidc.org/home>

National Snow and Ice Data Center
a part of CIRES at the University of Colorado Boulder

6. Goddard институт за свемирске студије - Goddard Institute for Space Studies (GISS)

- Хостује **глобалне температурне записе** и излазне податке климатског модела.
- Познат по свом скупу **GISTEMP података** који прати глобалне промене температуре површине.
- **Website:** NASA GISS, <https://www.giss.nasa.gov/>

National Aeronautics and Space Administration
Goddard Institute for Space Studies

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Извори података

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

7. Climate Data.ca (Canada)

- Пружа **климатске податке и алате** за планирање прилагођавања у Канади.
- Укључује пројекције температуре, падавина и екстремних временских услова.
- **Website:** [ClimateData.ca](https://climatedata.ca/), <https://climatedata.ca/>

8. IRI/LDEO Climate Data Library је библиотека климатских података

- Нуди **глобалне скупове климатских података** и алате за анализу.
- Укључује податке о температури, падавинама и интеракцијама океана и атмосфере.

Website: [IRI Data Library](https://iridl.ldeo.columbia.edu/), <https://iridl.ldeo.columbia.edu/>

IRI/LDEO

Climate Data Library

 University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Извори података

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

9. Подаци УН - UNdata (United Nations)

- Пружа статистику о животној средини и енергетици, укључујући емисије гасова стаклене баште.
- Укључује скупове података из базе података статистике енергије и базе података статистике животне средине.

Website: Undata, <https://data.un.org/>

10. База података о факторима емисије - Emission Factor Database (EFDB)

- Домаћин IPCC, пружа емисионе факторе за процену емисија гасова стаклене баште..
- Корисно за истраживаче и креаторе политике.

Website: IPCC EFDB, <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/EFDB/>

EFDB
emission factor database

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Извори података

- [Climate Change Data Portal \(CCDP\)](#) Развио Xander Wang, University of Regina. Пружа динамичко смањене климатске пројекције над Канадом и Кином.

The Best Data Viz and Infographics on Climate Change Facts

<https://visme.co/blog/climate-change-facts/>

<https://climatevisuals.org/>

Партнерство за промоцију и популаризацију електричне мобилности кроз трансформацију и модернизацију WB HEIs студијског програма /PELMOV

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

1. Nature Climate Change

- **Фокус:** Објављује најсавременија истраживања о климатским променама, укључујући њихове узроке, утицаје и стратегије ублажавања.
- **Кључне теме:** Промене домета у екосистемима, биланс угљеника, обновљива енергија и друштвено-економски утицаји климатских промена.
- **Истакнутост:** Чланци о фотонапонским системима на крововима, уносу Арктичког угљеника и родној неједнакости у проценама климе.
- **Website:** Nature Climate Change, <https://www.nature.com/nclimate/>

Цитациони утицај 2023

Фактор утицаја часописа: 30.3

5-годишњи Фактор утицаја часописа: 31.4

Индекс непосредности: 4.5

Eigen фактор® Осена: 0.06679

Оцена утицаја чланка: 11.6

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

2. Climate (MDPI)

- **Фокус:** часопис отвореног приступа који покрива науку о клими, прилагођавање и ублажавање.
- **Кључне теме:** Утицај климе на природне ресурсе, рурална средства за живот и комуникацијске стратегије за климатску отпорност.
- **Истакнутост:** Студије о родно условљеним климатским утицајима у Киргистану и улози заједница обновљивих извора енергије.
- **Website:** Climate Journal. <https://www.mdpi.com/journal/climate>

Impact Factor: 3.0 (2023); 5-Year Impact Factor: 3.3 (2023)

 University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

3. . Advances in Climate Change Research

- **Фокус:** Интердисциплинарно истраживање климатских промена, укључујући политику, социо-економске утицаје и ублажавање.
- **Кључне теме:** Промене у климатским системима, емисије гасова стаклене баште и глобално управљање климом.
- **Истакнутост:** Посебна питања о Арктичком пермафросту и глобалним стратегијама ублажавања.

Website: [Advances in Climate Change Research.](https://www.sciencedirect.com/journal/advances-in-climate-change-research/about/insights)

<https://www.sciencedirect.com/journal/advances-in-climate-change-research/about/insights>

Impact

9.8

CiteScore ⓘ

6.4

Impact Factor ⓘ

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

4. Climatic Change

- **Фокус:** Испитује климатске варијабилности и промене, укључујући њихове узроке и импликације.
- **Кључне теме:** Климатска политика, прилагођавање и ублажавање.
- **Истакнутост:** Истраживање утицаја климатских промена на здравље, екосистеме и друштвено-економске системе.
- **Website:** [Climatic Change](https://link.springer.com/journal/10584).

<https://link.springer.com/journal/10584>

Journal Impact Factor
4.8 (2023)

5-year Journal Impact Factor
5.4 (2023)

Submission to first decision (median)
28 days

Downloads
2,516,770 (2024)

 University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

5. Environmental Research Letters

- **Фокус:** Покрива све области науке о животној средини, укључујући климатске промене.
- **Кључне теме:** Утицаји климе, прилагођавање и стратегије ублажавања.
- **Истакнутост:** Студије о екстремним временским приликама, секвестрацији (стављање под забрану) угљеника и обновљивој енергији.

Website: Environmental Research Letters.

6 days

Median submission to first
decision before peer review

[Full list of journal metrics](#)

54 days

Median submission to first
decision after peer review

5.8

Impact factor

11.9

Citescore

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

6. WIREs Climate Change

- **Фокус:** Промовише међудисциплинарне расправе о климатским променама и њиховим друштвеним импликацијама.
- **Кључне теме:** Наука о клими, политика и прилагођавање.
- **Истакнутост:** Прегледи утицаја климатских промена на здравље, екосистеме и глобално управљање.
- **Website:** WIREs Climate Change.

<https://wires.onlinelibrary.wiley.com/journal/17577799>

Citation Impact

2023	CiteScore (Scopus):	20
2023	Journal Citation Indicator (Clarivate):	1.34
2023	Journal Impact Factor (Clarivate):	9.4

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

7. Climate Policy

- **Фокус:** Водећи часопис о политици климатских промена, укључујући прилагођавање и ублажавање.
- **Кључне теме:** Дизајн, имплементација политике и друштвено-политичка питања у вези са климатским променама.
- **Истакнутост:** Истраживање о управљању климом, преговорима и утицајима политике.

Website: Climate Policy.

Journal metrics

Usage	Citation metrics	Speed/acceptance
• 783K annual downloads/views	• 5.3 (2023) Impact Factor• Q1 Impact Factor Best Quartile• 6.5 (2023) 5 year IF• 12.9 (2023) CiteScore (Scopus)• Q1 CiteScore Best Quartile• 1.987 (2023) SNIP• 2.245 (2023) SJR	• 0 days avg. from submission to first decision• 110 days avg. from submission to first post-review decision• 11 days avg. from acceptance to online publication• 12% acceptance rate

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

8. Climate Change Ecology

- **Фокус:** Испитује еколошке утицаје климатских промена.
- **Кључне теме:** Одговори екосистема на климатске промене, губитак биодиверзитета и стратегије прилагођавања.
- **Истакнутост:** Студије о променама у дистрибуцији врста и отпорности екосистема.

Website: [Climate Change Ecology](https://www.sciencedirect.com/journal/climate-change-ecology).

<https://www.sciencedirect.com/journal/climate-change-ecology>

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

Научни часописи

9. International Journal of Climate Change Strategies and Management

- **Фокус:** Истражује стратегије за управљање утицајима климатских промена.
- **Кључне теме:** Прилагођавање клими, ублажавање и оквири политике.
- **Истакнутост:** Истраживање о управљању климатским ризицима и одрживом развоју.

Website: IJCCSM.

Citation metrics

[n/1756-8692](https://doi.org/10.1756-8692)

Scopus[®]

8.1

CiteScore 2023

[More info >](#)

Scopus[®]

7.1

CiteScore Tracker
2024

(updated monthly)

[More info >](#)

Clarivate
Analytics

3.5

2023 Impact Factor

[More info >](#)

Clarivate
Analytics

4.30

5-year Impact Factor
(2023)

[More info >](#)

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Увод у управљање климатским променама

Стратегије за ублажавање емисија гасова стаклене баште и прилагођавање на утицаје климатских промена

Научни часописи

Funded by
the European Union

FACULTY OF
TECHNICAL SCIENCES
KOSOVSKA MITROVICA

10. Global Environmental Change

- **Фокус:** Бави се интеракцијама између глобалних промена животне средине и људских система.
- **Кључне теме:** Климатски утицаји, прилагођавање и друштвено-економски одговори.
- **Истакнутост:** Студије о климатским миграцијама, безбедности хране и услугама екосистема

Website: [Global Environmental Change](https://www.sciencedirect.com/journal/global-environmental-change).

<https://www.sciencedirect.com/journal/global-environmental-change>

18.2

CiteScore

8.6

Impact Factor